

РЕШЕНИЕ

№ 42881

гр. София, 21.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в
публично заседание на 14.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мирослава Йорданова-Великова

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **7964** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл. 156 и сл. от Данъчно-осигурителен процесуален кодекс (ДОПК).
Образувано е по жалба на В. С. П. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], обл. С., [улица], срещу Решение № 9 от 04.07.2025 г. на директора на Териториална дирекция на Национална агенция за приходите – С. (ТД на НАП), с което е оставена без уважение жалбата срещу писмо с изх. № ЕВ-54-2234-1732#2 от 12.06.2025 г., издадено от директор при ТД на НАП С., офис „И.“, с което е отказано коригиране на вида на осигуряване и Уведомително писмо изх. № ЕВ-54-2214-1732#1 от 11.06.2025 г., с което е отказана корекция на декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице, подадена с вх. №22000214475715 от 26.09.2021 г.

В сезиращата съда жалбата се твърди, че решението на ТД на НАП е незаконосъобразно. Изложени са доводи за неправилно възприета от административния орган фактическа обстановка относно „Декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице“ като твърди, че в същата има поле за отбелязване на избрания вид осигуряване, което е останало непопълнено и приема, че това прави декларацията некоректно попълнена, а не неподадена в срок. На втори място се твърди, че неправилно е приложен материалния закон по отношение на нормата на чл. 104 от ДОПК, чл. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от НООСЛБГРЧМЛ. В жалбата се сочи, че приемането на декларацията за регистрация на самоосигуряващо се лице в системата на НАП е станало в нарушение на разпоредбите на чл. 102, ал. 3 - ал. 4 от ДОПК, тъй като същата не е била допопълненена, т.е. не отговаря на изискванията за попълване, а е била приета от системата на НАП. Моли съда да отмени решението на директора на НАП, по предходни решения на НАП

постановени с писма с изх. № ЕВ-2214-1732#1 от 11.06.2025 и изх. № ЕВ-54-2214-1732 #2 от 12.06.2025 г. като бъде задължена ТД на НАП да обработи коригиращата декларация по подадено заявление с вх. № ЕВ-54-2214-1732 от 23.05.2025 г., а декларация с вх. № 22000253853071 от 25.04.2025 г. анулирана като грешно подадена, извън 7-дневния срок по чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ.

В съдебно заседание жалбоподателят В. С. П., редовно призован, явява се лично. Поддържа жалбата по изложени съображения в нея, моли съда да отмени отказите. Претендира присъждане на разноски по делото.

Ответникът по жалбата - директор на Териториално поделение на НАП- С., чрез процесуалния си представител по делото – юрисконсулт А., оспорва жалбата като неоснователна и иска отхвърлянето ѝ. Моли съда да потвърди решението на директора на ТД на НА като правилно и законосъобразно. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура редовно призована, не изпраща представител, не изразява становище.

Административен съд София- град, III отделение, 66-ти състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 26.09.2021 г. от жалбоподателя В. С. П. е била подадена декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице при започнала дейност от 21.09.2021 г. като собственик на дружество „КИЙ ПРИНСИПЪЛС АДВАЙЗЪРИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК]. В декларацията не е бил посочен вид на осигуряване.

На 25.04.2025 г. е подадена декларация за прекъсване на дейност от 01.01.2024 г.

На 23.05.2025 г. жалбоподателят със заявление с вх. № ЕВ-54-2214-1732 от 23.05.2025 г. до ТД на НАП С., офис „И.“ е поискал да се извърши корекция на декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице за започване на дейност с вх. № 22000214475715 от 21.09.2021 г., като бъдат допълнени липсващите данни за избран вид осигуряване, а именно „За всички осигурителни рискове без трудова злополука и професионална болест и безработица“, ведно с попълнена коригираща декларация.

При извършена проверка е било установено, че при подаването на декларацията за започване на дейност от 21.09.2021 г. В. С. П. не е посочил данни за вид на осигуряването.

По отношение на заявеното от орган по приходите е изпратено Уведомително писмо с изх. №ЕВ-54-2214-1732#1 от 11.06.2025 г. до жалбоподателя, в което е посочено, че не може лицето да се осигурява за „всички осигурителни рискове без трудова злополука и професионална болест и безработица“, тъй като декларацията е била подадена извън 7-дневния срок от започване на дейността, както и, че промяна на вида осигуряване е следвало да се извърши в периода 01-31 януари на 2022 г. По същото заявление е било издадено и писмо с изх. № ЕВ-54-2214-1732#2 от 12.06.2025 г. от С. Б., директор офис „И.“ при ТД на НАП С., с което е отказано коригиране на вида на осигуряване с оглед разпоредбите на чл. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредба за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица (НООСЛБГРЧМЛ). В него е изложено, че при започване и възобновяване на дейност, ако декларацията за вида на осигуряване не е подадена в 7-дневния срок по ал. 3, лицето подлежи на осигуряване само за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и в процесния случай нямало основание да се обработи приложената към заявлението декларация.

Срещу горепосочените писма В. С. П. е подал жалба с вх. № ЕВ-54-2214-1732 # 3 от 20.06. 2025 г. г. с искане решенията в тези писма да бъдат отменени като 1. бъде обработена декларацията, подадена със заявление с вх. № ЕВ-54-2214-1732 от 23.05.2025 г., „като в полето за вид/обхват

(%) осигуряване бъде отразен фактическия ми избор: „За всички осигурителни рискове без трудова злополука и професионална болест и безработица“ и 2. бъде анулирана декларация с вх. № 22000253853071 от 25.04.2025 г., която е подадена извън 7-дневния срок по чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ.

След извършена проверка от директора на ТД на НАП С. издал Решение № 9 от 04.07.2025 г. с което оставил жалбата срещу Писмо изх. № ЕВ-54-2214-1732#2 от 12.06.2025 г., с което е отказано коригиране на вида на осигуряване, издадено от директор офис „И.“ при ТД на НАП С. и Уведомително писмо изх. № ЕВ-54-2214-1732#1 от 11.06.2025 г., с което е отказана корекция на декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице, подадена с вх. № 22000214475715 от 26.09.2021 г., без уважение като неоснователна.

В мотивите на решението си административния орган приел, че съгласно чл. 4, ал. 3, т. 1, т. 2 и т. 4 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ лицата упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества са задължително осигурени за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт, като те могат да се осигуряват по свой избор и за общо заболяване и майчинство по чл. 4, ал. 4 от КСО, като правото на самоосигуряващите се лица да избират вида на осигуряването си се реализира по ред, определен в чл. 1, ал. 3 и ал. 4 от НООСЛБГРЧМЛ. Приел, че В. П. е подал декларация за започване на дейността като собственик на ЕООД, но не е подал данни за вида на осигуряването в определения 7-дневен срок, поради което той подлежал само на задължителното осигуряване за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. А по отношение на разпоредбата на чл. 104, ал. 1 от ДОПК констатирал, че в чл. 104, ал. 4 от ДОПК тази коригираща декларация е за декларации по Наредба № Н-8 от 29.12.2005 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица (декларации образец № 1, 3, 5 и 6), с оглед на което не изяснено ставало искането на жалбоподателя да се анулира декларацията от 25.04.2025 г.

По делото са приети доказателствата, представени от жалбоподателя и от ответника, в т. ч. административната преписка по издаване на оспореното решение.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество неоснователна.

Оспореното решение е издадено от директора на ТП на НАП С. като компетентен орган. Регистрирането на самоосигуряващо се лице, избор на вида осигуряване и плащане на осигурителни вноски за фондовете на ДОО са в правомощията на органите на приходната агенция. Съгласно разпоредбата на чл. 21, ал. 4 от АПК индивидуален административен акт е и отказът на административен орган да извърши или да се въздържа от определено действие. Доколкото в конкретния случай е отказано коригирането на вида на осигуряване в системата на ТД на НАП, писмо с изх. № ЕВ-54-2214-1732#2 от 12.06.2025 г. има характер на индивидуален административен акт по смисъла на АПК. При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила.

Атакваният пред настоящата инстанция съдебен акт е правилен, поради следните съображения: Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ - при започване, прекъсване, възобновяване или прекратяване на всяка трудова дейност, самоосигуряващото се лице подава декларация по утвърден образец от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите (НАП) до компетентната териториална дирекция на НАП, подписана от самоосигуряващо се лице в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството.

На основание чл. 1, ал. 1 от НООСЛБГРЧМЛ, задължението за осигуряване за лицата по чл. 4,

ал. 3, т. 1 – т. 4 от Кодекса за социално осигуряване, възниква от деня на започване или възобновяване на трудовата дейност и продължава до нейното прекъсване или прекратяване.

С нормата на чл. 4, ал. 3, от Кодекса за социално осигуряване (КСО) лицата по т. 1, т. 2 и т. 4 - регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, лицата упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества, физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества, лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители (самоосигуряващи се лица) са задължително осигурени за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт. А съгласно разпоредбата чл. 4, ал. 4 от с.з. те могат да се осигуряват по свой избор и за общо заболяване и майчинство.

На осн. чл. 1, ал. 3 от НООСЛБГРЧМЛ, самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, т. 2 и т. 4 от Кодекса за социално осигуряване определят вида на осигуряването си с декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на НАП. Декларацията се подава в компетентната териториална дирекция на НАП в 7-дневен срок от започването или от възобновяването на трудовата дейност. Когато декларацията е подадена извън 7-дневния срок, самоосигуряващо се лице подлежи на осигуряване през съответната календарна година само за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. 7-дневният срок за подаване на декларация за започване на трудова дейност е инструктивен.

В § 2, т. 2 от ПМС № 332 на МС от 30.12.2009 г. се съдържа, че при „започване и възобновяване на трудовата дейност, ако декларацията за вида на осигуряването не е подадена в 7-дневния срок, лицето подлежи на осигуряване само за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт“. От тази дата срокът по чл. 1, ал. 3 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица е вече преклузивен - с изтичането му се преклудира (прекратява се) правото на самоосигуряващото се лице да заяви за съответната календарна година друг вид осигуряване и поради това за тази година то се счита осигурено само за задължителните за самоосигуряващите се лица осигурителни рискове (инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт).

От приложените доказателства за съда се установява, че жалбоподателя В. С. П. на 26.09.2021 г. е подал декларация от самоосигуряващо се лице в изпълнение на задължението му по чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ да декларира започване на нова трудова дейност в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството. В процесния случай като собственик на дружество „КИЙ ПРИНЦИПЪЛС АДВАЙЗЪРИ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], без в полето „заявявам, че ще се осигурявам за“ да е посочен вид на осигуряване. С оглед на гореизложеното, настоящата съдебна инстанция приема, че лицето следва да се счита осигурено само за задължителните за самоосигуряващите се лица осигурителни рискове - инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. Съдът не приема възражението на жалбоподателя, че декларацията е некоректно попълнена, тъй като той е имал право да избере за какво ще се осигурява и неотбелязване се дължи на неговите действия и воля и НАП не може да знае какво е искал жалбоподателя да включи в неговия осигурителен риск, което е и в негова тежест. Като не е маркирал нито една от двете графи, с оглед на разпоредбите това се приравнява на неподаване, правото му се преклудира, поради което то се счита осигурено само за задължителните за самоосигуряващите се лица осигурителни рискове. Поради тази причина не е налице и нарушение на разпоредбата на чл. 102, ал. 3 от ДОПК, която съдържа, че декларации, документи или данни, които не съдържат единен граждански номер на осигурено лице, периода, за който се отнася информацията, или не отговарят на изискванията за формат на запис и попълване на съответния вид документ, не се приемат и на подателя се

изпраща съобщение за отказ в тридневен срок от получаването им, тъй като декларацията включва гореизброените реквизити.

Недопустимо е за минал период да се заявява осигуряване и в този случай за жалбоподателя възниква възможността да бъде променен видът на осигуряването съгласно чл. 1, ал. 4 от Наредбата, в който е посочено, че видът на осигуряването може да се променя за всяка календарна година с подаване на декларация по ал. 3 от 1 до 31 януари на съответната календарна година. При прекъсване и възобновяване на съответната трудова дейност, както и при започване на друга трудова дейност през календарната година, самоосигуряващото се лице не може да променя вида на осигуряването.

В допълнение следва да бъде посочено, че с въвеждането на института на декларация за избран вид на осигуряването, законодателят имплицитно е изключил избор на осигуряване чрез конклюдентни действия (например чрез плащане на съответните осигурителни вноски). Това не попада в обхвата на § 1, т. 3 ДР на КСО, тъй като същите вноски не са били дължими, независимо от факта, че са внесени.

Съгласно нормата на чл. 104, ал. 1 от ДОПК след подаването на декларацията, но преди изтичането на законоустановения срок за подаването ѝ, подателят има право да прави промени, свързани с декларираните данни и обстоятелства, основата и определените задължения, като в ал. 2 от същата разпоредба е посочено, че промените в подадена декларация се извършват с нова декларация.

С оглед на това жалбоподателя е имал възможност да направи промени свързани с подадената от него декларация до седем дни след подаване на декларация с вх. №ц с вх. № 22000214475715 от 26.09.2021 г.

В процесния случай не приложима е разпоредбата на ал. 4 на чл. 104 от ДОПК, с която коригиращи декларации за задължителни осигурителни вноски могат да се подават и след изтичане на законоустановения срок за подаване. Осигуряването за всички осигурени социални рискове без трудова злополука и професионална болести безработица, не е задължително и при изрично не посочване от страна на самоосигуряващо се лице за кои рискове ще се осигурява, то за приходната администрация осигуряването ще е единствено за задължителните осигурителни рискове, сред които не е общото заболяване.

По отношение на заявеното от жалбоподателя да бъде анулирана декларация с вх. № 22000253853071 от 25.04.2025 г. В разпоредбата на чл. 1, ал. 3 от Наредба за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица е посочено, че при започване, прекъсване, възобновяване или прекратяване на всяка трудова дейност самоосигуряващото се лице подава декларация по утвърден образец от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите до компетентната териториална дирекция на НАП, подписана от самоосигуряващото се лице, в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството. По делото е приложена декларация с отбелязване прекъсване на дейността, считано от 01.01.2024 г., поради което при възобновяване на трудовата дейност жалбоподателя следва да подаде декларация по образец.

Гореизложеното обуславя извод, че към момента на възникване на осигуряването на самоосигуряващото се лице към 21.09.2021 г. жалбоподателя В. С. П. с ЕГН [ЕГН] е подлежал на осигуряване само за задължителните за самоосигуряващите се лица осигурителни рискове инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. Пропускането на срока по чл. 1, ал. 3 от НООСЛБГРЧМЛ за подаване на декларация в 7-дневен срок от започването на трудовата дейност преклудира правото на самоосигуряващото се лице да заяви за съответната календарна година друг вид осигуряване.

По горните съображения, съдът намира, че оспореното решение и потвърдените с него писма не са постановени в противоречие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

Предвид изхода на спора и с оглед своевременно заявеното искане от пълномощника на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, съдът намира същото, за основателно. Възнаграждението следва да бъде присъдено в минималния размер от 200 (двеста) лева, съгласно чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, във вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ във вр. с чл. 78, ал. 8, изр. второ от ГПК, чл. 144 от АПК и § 2 от Допълнителните разпоредби на ДОПК. Размерът на разноските е определен с оглед на фактическата и правна сложност на делото и осъщественото процесуално представителство.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 66-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на В. С. П. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], обл. С., [улица], срещу Решение № 9 от 04.07.2025 г. на директора на Териториална дирекция на Национална агенция за приходите – С., с което е оставено без уважение жалбата срещу писмо с изх. № ЕВ-54-2234-1732#2 от 12.06.2025 г., издадено от директор при ТД на НАП С., офис „И.“, с което е отказано коригиране на вида на осигуряване и Уведомително писмо изх. № ЕВ-54-2214-1732#1 от 11.06.2025 г., с което е отказана корекция на декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице, подадена с вх. №22000214475715 от 26.09.2021 г.

ОСЪЖДА В. С. П. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], обл. С., [улица] да заплати на Териториална дирекция на Национална агенция за приходите – С. сумата от 200 (двеста) лева представляваща разноси по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението за постановяването му на страните.

Съдия: